

VOORLEESWEEK De effecten van voorlezen vanaf de babytijd

De jaarlijkse Voorleesweek loopt nog tot 29 november, maar beperk je vooral niet tot deze dagen om je (klein)kinderen voor te lezen. «Worden ze systematisch voorgelezen op school, in de crèche en thuis, dan krijgen kinderen enorm veel extra input voor hun ontwikkeling», zegt experte Annelies Bergmans. De voordelen op een rij, mét tips per leeftijd van boekenkenner Caroline De Ruyck.

THOMAS ROSSEEL

Kind neemt tot anderhalf miljoen woorden meer op

Voorlezen biedt zowel op cognitief als sociaal-emotioneel vlak tal van voordelen, zegt Annelies Bergmans van het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning van de Vlaamse overheid (EXPOO). «Een eerste logische voordeel is dat ze door middel van geschreven verhalen nieuwe woorden leren kennen. Zo vergroot hun woordenschat en taalgevoel. Voorlezen wekt interesse op voor taal en verkleint de stap naar zelf lezen. Zelfs baby's hebben er veel aan, ook al kunnen ze nog niet praten. Ze genieten van de stem van mama en papa als voorlezer, die vertrouwd en veilig voelt, en nemen volop klanken en woorden in zich op.» «Uit onderzoek blijkt dat als je vanaf de geboorte tot de leeftijd van vijf jaar elke dag één boekje voorleest, een kind met gemiddeld 300.000 extra woorden in aanraking komt. Zijn dat vijf boekjes per dag, dan kom je aan anderhalf miljoen woorden. Er is ook een oorzakelijk verband vastgesteld tussen peuters die dagelijks minstens een kwartiertje worden voorgelezen en goede prestaties in de lagere school, zelfs voor rekenen. Bij die peuters is er meer activiteit in de hersengebieden die instaan voor visuele verbeelding en tekstbegrip. Voorlezen kan 8 procent van de verschillen in taalontwikkeling, ontlukkende geletterdheid en leesvaardigheid verklaren.»

«Lees je voor op vaste momenten, dan geeft dat meteen structuur aan de dag»

ANNELIES BERGMANS (EXPOO)

«Het voorleesmoment is ook een intiem moment dat de band tussen (groot)ouder en kind bevordert, rust en veiligheid biedt. Laat het vooral leuk zijn, iets waar je samen naar uitkijkt», zegt Bergmans. «Als een kind goede herinneringen koppelt aan voorleesmomenten, is de kans groter dat het ook later het plezier van (voor)lezen ontdekt. Jij bent daarin een rolmodel: als ze zien dat jij ervan geniet, is de kans groot dat ze dat enthousiasme overnemen. Lees je voor op vaste momenten, dan geeft dat structuur aan de dag.» «Door in aanraking te komen met diverse verhalen leren kinderen zich in te leven in andere situaties, wat goed is voor hun sociale ontwikkeling. Boeken geven inzicht in de wereld om zich heen. Je kan ook onderwerpen aanhalen die anders niet zo snel aan bod komen. Zelfs zware thema's als ziekte en dood zijn via een voorleesboekje makkelijker bespreekbaar. Ook emoties komen veel aan bod, wat de ontwikkeling van empathie bevordert. Tot slot prikkelt voorlezen de fantasie. Het moedigt aan om beelden bij een verhaal te verzinnen, zich de personages voor te stellen en nog verder te fantaseren. Ook de illustraties kunnen dat effect hebben. Het is daarom fijn om samen goed naar de prenten te kijken.»

BABY'S (0 - 1,5 JAAR) Vertrouwd maken

Annelies Bergmans: «Voor baby's, die alles met hun handen en mond verkennen, voelen knisper- en badboekjes prettig aan. Een boekje is een speeltje voor hen maar onderschat de kracht van taal, versjes en liedjes niet, ook al praten ze nog niet. Speel met klankwoorden: de auto doet 'toetoet', de hond zegt 'woef'. Dat pikken ze op. Wil je al een echt verhaalje vertellen? Ga voor iets heel kort met duidelijke prenten. Schrik niet als het je kind nog niet boeit. Hoofddoel is het vertrouwd maken met voorlezen en ontdekken wat het al dan niet leuk vindt.»

BORA IN HET WATER
Baby's eerste katoenen knuffelboekje, met contrastrijke (en dus goed zichtbare) zwart-witprenten en gekleurde labeltjes aan de zijkant. Om lekker op te sabbelen of het boekje vast te maken aan de buggy.
Deborah van de Leijgraaf.
Ploegsma. € 13,50. Vanaf 0 jaar.

WAAR IS NIJNTJE? DAAR IS NIJNTJE!
65 jaar is het lief klein konijntje intussen, maar ze heeft nog niets van haar glans verloren. Piep achter de vilten flapjes om te zien waar Nijntje zich verstopt heeft.
Dick Bruna. Mercis Publishing.
€ 11,50. Vanaf 1 jaar.

Peuters (1,5 - 2,5 jaar) Kort en herkenbaar

«Ga voor korte verhaaljes over herkenbare thema's: op het potje gaan, een dag in de kinderopvang, een broertje of zusje erbij... Tekst is nog van ondergeschikt belang, je kan prima samen vertellen over wat je ziet in plaats van de tekst letterlijk voor te lezen.» «Peuters willen soms wel twintig keer hetzelfde horen. Dat ze van herhaling houden, belet je niet nieuwe boekjes aan te brengen. Ze doen ook graag dingen zelf: bladzijden omdraaien, geluiden nabootsen, iets aanwijzen. Kies daarom stevige boekjes van karton. Iets langere verhalen introduceren kan. Maar als je peuter geen interesse toont, forceer het dan niet.»

WIE DRAAIT DE MOOISTE DROL?
Niet geit, ijsbeer of neushoorn, maar jij op het potje, natuurlijk! Een schattig verhaal over grote en kleine kakjes, met een verrassende ontknoping.
Agnès de Lestrade. Uitgeverij De Eenhoorn. € 15,95

DE GROTE DIERENVRIEND
lek-eek-iek! Oe-oe-oe! Geeuw! Loop voor het slapengaan nog even langs bij je dierenvriendjes en speel met ze, voeder ze en aap ze na in dit interactieve kartonboekje met speelse illustraties.
Eric Bouwens. Oogappel/ Standaard Uitgeverij. € 13,99

Kleuters (2,5 - 6 jaar) Interactief

«Kleuters kunnen al iets langere verhalen aan, maar illustraties blijven belangrijk om woorden, begrippen en situaties beter te begrijpen. De interactie met de voorlezer is belangrijk. Probeer je over eventuele schroom over te zetten en jezelf te 'geven' met intonatie en stemmetjes. Kleuters denken ook graag mee en onderbreken vaak. Door in te spelen op het verhaal leren ze kritisch nadenken en de opbouw herkennen. Je scoort met boekjes waarin zich een probleem voordoet en je samen over een oplossing nadenkt: hoe leggen vriendjes een ruzie bij, bijvoorbeeld. Kies ook boekjes die de blik verruimen en de maatschappelijke diversiteit weerspiegelen: bijvoorbeeld over een kindje in een rolstoel of met twee mama's.»

KLAARWAKKER
Jongetje is vroeg uit de veren en maakt samen met poes ontbijt klaar voor zijn twee mama's, in dit kleurrijke kartonboekje. Er is ook eentje over een meisje met twee papa's: 'Bedtijd'.
Lawrence Schimel & Elina Braslina. Uitgeverij EPO.
€ 9,95

EÉN VOOR JOU, TWEE VOOR MIJ
Een speels prentenboek dat je kindje helpt om te leren delen. Wanneer Beer drie heerlijke paddenstoelen vindt, zet Wezel zijn koekenpan klaar. Maar drie paddenstoelen voor twee dieren, hoe moet dat nou?
Jörg Mühle. Gottmer Uitgevers. € 13,99

Eerste lezertjes (vanaf 6 jaar) Complexere verhalen

«Als kinderen zelf leren lezen, denken ouders soms dat hun voorleesrol erop zit. Jammer, want dankzij mama en papa kunnen ze moeilijker verhalen ontdekken die ze zelf nog niet kunnen lezen. Lagereschoolkinderen, of zelfs tieners en volwassenen, vinden gezellige voorleesmomenten nog altijd fijn. Gaat leren lezen wat moeizamer of heeft je kind dyslexie? Dan is een voorleesmoment ideaal om toch met boeken bezig te zijn.»

HET GROTE VOORLEESBOEK OVER VERDWENEN SOKKEN
Hilarisch (voor)leesboek voor iedereen die altijd al wilde weten waar verloren sokken blijven. Volg ze in hun avonturen: ze worden detectives, muizenmoeders en zelfs filmsterren.
Justyna Bednarek & Daniel de Latour. Uitgeverij Volt. € 16,99

DE REUZENKROKODIL
De Niet zo grote krokodil en haar vriendjes willen de Reuzenkrokodil tegenhouden in haar jacht op malse kindertjes. Een klassieker van de beste kinderschrijver ter wereld!
Roald Dahl & Quentin Blake. Uitgeverij De Fontein. € 16,99

Meer over de voordelen van voorlezen op iedereenleest.be, info en tips over de Voorleesweek (een organisatie van Iedereen Leest) op www.voorleesweek.be. Tijdens de Voorleesweek leest elke dag om 17 uur een auteur voor op de Facebook-pagina van Iedereen Leest. De beste boekjes per leeftijd vind je via www.boekenzoeker.be.

